

Unitat de Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Departament de Psicologia l'Educació

Professors teoria: Adolfo Perinat, Aurora Leal i José Luis Lalueza

Professores pràctiques: Cristina Cambra, Isabel Crespo, Carrasumada Serrano i Esther Miquel

OBJECTIUS

L'objectiu principal de l'assignatura és el de proporcionar uns coneixements teòrics i pràctics sobre alguns dels principals processos de l'evolució humana: la capacitat d'adaptació a l'entorn des del naixement; l'origen i el desenvolupament de la comunicació i de la parla, i les formes intel·ligents amb les quals l'individu organitza el món que l'envolta per a comprendre'l. Es donaran a conèixer els principals problemes que es plantegen dins la Psicologia Evolutiva aportant-hi algunes de les teories amb les quals s'interpreta actualment el desenvolupament humà.

TEMARI

1. Introducció a l'estudi del desenvolupament humà

- Les nocions d'evolució, desenvolupament i gènesi.
- Breu perspectiva històrica de l'estudi de la infància.
- Qüestions plantejades per la Psicologia del desenvolupament. La dialèctica individu - medi.
- Models i metàfores del desenvolupament. Les principals escoles teòriques en l'estudi del desenvolupament.
- Les àrees d'estudi del desenvolupament (Cognitiva, Comunicativa, Social i Afectiva).
- Línies metodològiques.

2. Els dos primers anys de vida.

2. 1. L'entrada del nen en el món

- Desenvolupament neonatal.
- El nadó com a organisme adaptat al medi.
- El desenvolupament perceptiu.

2.2. Desenvolupament de l'acció i orígens de la intel·ligència

- Psiquisme i moviment. Desenvolupament psicomotor. Noves aportacions.
- L'explicació piagetiana del període sensomotor. La noció d'objecte. Noves aportacions.

2.3. Els orígens de la comunicació

- L'emergència de la comunicació mare-nen.
- Comunicació, coneixement i socialització. Els formats d'acció conjunta.

- Representació i simbolització.
- L'emergència dels primers significats. El joc i el dibuix.

3. La infància (entre els dos i els onze anys)

3.1. Adquisició del llenguatge.

- Perspectives teòriques. L'estudi del llenguatge infantil: Sintaxi, Morfologia, Fonologia, Semàntica, Pragmàtica.
- Comprensió i producció del llenguatge oral. De les primeres paraules als primers enunciats.
- Llenguatge i categorització.
- El discurs, el significat i la comunicació.

3.2. El desenvolupament de la intel·ligència

- El pensament intuïtiu.
- L'egocentrisme infantil. Noves aportacions.
- Les operacions concretes. Algunes nocions operatòries: classificació, conservacions, seriació. Estructures d'agrupament.

4. Desenvolupament de les estratègies cognoscitives.

- Estructuralisme i funcionalisme. Revisió de les nocions d'estadi. Els mecanismes del desenvolupament.
- L'enfocament del processament de la informació. Les aportacions neopiagetianes.
- Representació i coneixement: teoria de la Redescripció Representacional i dels Models Mentals.
- Metacognició.

5. Context social, educatiu i desenvolupament cognoscitiu

- Interacció social i coneixement. Conflicte sociocognoscitiu.
- El model vigotskià. La Zona de Desenvolupament Pròxim.
- Concepcions sobre desenvolupament i aprenentatge.

PRÀCTIQUES

Les pràctiques tenen com a finalitat principal possibilitar a l'alumnat l'observació i aplicació d'alguns dels conceptes teòrics exposats a les classes. Per aconseguir aquest objectiu, els estudiants hauran de treballar amb criatures de diferents edats per tal observar per si mateixos alguns aspectes de l'evolució.

BIBLIOGRAFIA

- Bermejo: *Desarrollo Cognitivo*. Síntesis. Madrid, 1994
- Coll C. Palacios J. i Marchesi A. *Desarrollo Psicológico y Educación. I y II*. Alianza. Madrid, 1990
- Delval J. *Desarrollo Humano*. Siglo XXI. Madrid, 1994.
- Delval J. (comp) *Lecturas de Psicología del niño I y II*. Alianza Universidad. Madrid, 1979.
- Hoffman L. Paris S. y Hall E. *Psicología del desarrollo hoy*. Mc. GraW - Hill. Madrid. 1995.
- Marchesi A. Carretero M. i Palacios J. *Psicología Evolutiva. I y II*. Alianza. Madrid, 1984.

Perinat, A.; Lalueza, J.L. i Sadurní, M.: *Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico*. EDIUOC. 1998

Silvestre N. i Solé M.R. *Psicología Evolutiva. Infancia. Preadolescencia*. Barcelona CEAC. 1993.

Altres llibres de consulta seran recomanats pel professorat en relació amb cada un dels temes.

AVALUACIÓ

Hi haurà dues modalitats d'avaluació:

- Una d'elles consistirà en un examen individual de preguntes obertes, realitzat amb consulta dels apunts i notes de classe, així com la valoració del treball de pràctiques.
- L'altra modalitat consistirà en un examen individual de preguntes tancades sobre els temes exposats a classe i les lectures realitzades, així com la valoració del treball de pràctiques.

Cada professor/a exposarà la seva modalitat d'avaluació a l'inici del curs.